Mafitt

Magyar Filatéliai Tudományos Társaság

1074 Budapest, Hársfa u. 47
info@mafitt.hu

www.mafitt.hu

PROGRAMTÁJÉKOZTATÓ

Mafitt 8. Nemzetközi Postatörténeti Szimpózium
Pannonhalma, 2012 április 13-15

ápr. 13. péntek: érkezés délután

18h-21h Találkozó a Pannon Hotel éttermében (Pannonhalma, Hunyadi út 7/C)
köszöntő, cserebere, vásárlási lehetőség és saját költséges ismerkedő vacsora
Treffen im Hotel Pannon, Begrüßung, Plauderei, Tausch- und Kaufmöglichkeiten, Abendessen zusammen auf eigene Kost
Menü ajánlat (2.900.-/FŐ-----10 EURO/FŐ):

A. -VEGYESZÖLDSÉG LEVES
-ŐSZIBARACKKAL ÉS FÜSTÖLT SAJTTAL TÖLTÖTT CSIRKEMELL,PÁROLT RIZZSEL
-FRISS VITAMIN SALÁTA OLÍVAOLAJJAL
-SOMLÓI GALUSKA

B. -CSIRKERAGU LEVES
-SERTÉSBORDA TAVASZI MÓDRA,KROKETTEL
-FRISS VITAMIN SALÁTA OLÍVAOLAJJAL
-PALACSINTA

ápr. 14. szombat: filatéliai előadások német/magyar szinkron tolmácsolással az apátsági Viator Konferencia központban
Philatelische Vorträge mit synchron Dolmetschen im Konferenzzenter „Viator"

9h-12:30 Előadások (közöttük szükség szerint 5-10 perc szünettel):

- 9:00 Dr. Gottlieb GMACH, München: „Az osztrák (magyar) postahivatalok a Dunafejedelemségekben"
- 10:10 CSICSAY Péter, Komárom: „Komárom postatörténete a Magyar-Osztrák-Csehszlovák postaigazgatás kora alatt, 1749-1945 között" (Postgeschichte von Komarom 1749-1945)
- 10:40 DÁN, János, Budapest: „Könyvismertető: A magyar királyi hadiposta a II. Világháborúban 1938-1948" (Buchanleitung über den ungarischen Kriegspost im II. Weltkrieg)
- 11:15 Dr. Helmut Kobelbauer, Sinabelkirchen: „Szerb cenzúra Magyarországon"

12:30-14:30: Ebédszünet – ingyenes büfé, hidegételekkel közvetlenül a konferenciaterem mellett, a következő oldalon levő menü szerint
Mittagspause – freie kalte Buffet neben dem Konferenzraum, bitte siehe in der nächsten Seite

Hideg előételek: - Körözöttel töltött szalámi torta - Lencse saláta - Fűszeres padlizsán krém - Mozzarella sajt paradicsommal és friss bazsalikommal - Medvehagymás csülökpástétom - Friss saláta kéksajttal és tojással	Desszertek - Csokoládé kocka - Túrós málnahab pohárban - Citromos creme brüllé

14:30-18h: Délutáni előadások (szükség szerinti szünetekkel):

- 14:30 Jan Jaap de WEERD, Villiers-lès-nancy: „Magyar postaforgalom és német cenzúra a II. világháború alatt" *(Mafitt székfoglaló - Antrittsvorlesung)*
- 15:40 Ing. Herbert Robisch, Mödling: „Hadifogolyposta Magyarországon"
- 16:45 FEKETE László, Galánta: „Őfelsége Cs. És K. hajóhada az I. világháború alatt" *(Mafitt székfoglaló - Antrittsvorlesung)*
- 17:50 Zárszó - Schlusswort

Közben a szombati hölgyprogram – Damenprogramm am Sonnabend:

9h-17h: Autóbusz kirándulás idegenvezetéssel Veszprémbe (önköltséges)
Busausflug mit Fremdenführung in Veszprém.
Részvételi díj/Gebühr: 5.000 Ft/fő oder 17 Euro

9:00 – 9:40 Gyülekezés a Viator éterem előtt a busznál
Treffen vor dem Restaurant „Viator"

9:30 A busz indulása Busstart

19h-21h este: Díszvacsora a Viator éteremben (a résztvevők a Mafitt vendégei)
Feierliches Abendessen im Restaurant „Viator" (sie sind unsere Gäste)

Menü 1. Füstölt Libamell carpacció rebarbarával Tavaszi zöldségleves vajas galuskával Korianderes, citromos csirkemell zöldséges burgonyapürével Meggyes lepény vanília moussal
Menü 2.Bélszín tatár cornichonnal és ropogós retekkel Cukorborsó krémleves brick tésztában sült kecskesajttal Kacsacomb pirított burgonyával, mustármártással Sajttorta levendula fagylalttal

ápr. 15. vasárnap: Kulturális program

9:00-tól: Gyülekező a Viator előtt, 9:30-tól az apátsági megtekintése vezetéssel
Treffen und von 9:30 Besichtigung der Abtei

kb. 10:30-tól: Könyvritkaságok a kutatói szobában kb. 15 perc
Bibliothek, Buchraritaeten, zirka 15 Minuten

kb. 11:00-tól: Arborétumi vezetett séta kb. 60 perc
Arboretum zirka 60 Minuten

kb. 12:00-tól: Gyógynövénykerti vezetett séta és vásárlási lehetőség, kb. 40 perc
Spaziergang im botanischen Heilpflanzengarten und Kaufmöglichkeiten, zirka 50 Minuten

Ebéd és hazautazás egyénileg - Mittagessen und Abreise selbständig

Összefoglalók az előadásokról az előadás nyelvén
Zusammenfassung zur Vorträge in Sprache des Vortrags

9:00 Österreichisch (-ungarische) Posteinrichtungen in den Donaufürstentümern (Rumänien) ... 3

10:10 Komárom város postatörténete ... 4

10:40 Könyvismertető: A magyar királyi hadiposta a II. Világháborúban 1938-1948 ... 5

11:15 Die südslawische Zensur im südlichen Ungarn 1918 bis 1921 ... 6

14:30 Der ungarische Postverkehr und die deutsche Zensur während des zweiten Weltkrieges (Mafitt székfoglaló) ... 7

14:40 Die Kriegsgefangenenlager in Ungarn im 1. Weltkrieg ... 7

16:45 Kék hullámokon Őfelsége hajóhada az 1. világháború alatt (Mafitt székfoglaló) ... 8

9:00 Österreichisch (-ungarische) Posteinrichtungen in den Donaufürstentümern (Rumänien)

Powerpoint mit Interaktion (Dr. Gertlieb Gmach und Anwesende)

1. Österreichs orientalischer Postweg
2. Konsulatspost in Bukarest und Jassy
3. Die ersten österreichischen Auslandspostämter
4. Der Krimkrieg, Zivil- und Feldpost
5. Höhepunkt österreichischer Auslandspostämter, Briefmarken
6. Ungarische Auslandspostämter und Abgesang
7. Lloyd und DDSG

10:10 Komárom város postatörténete

Csicsay Péter, Komárom/Rév-Komárom – Komárno/Comorn , Szlovákia

Komárom város postahivatala a legrégebbiek közé tartozik, már 1749 előtt is létezett. Maga a postaszolgálat kezdete a városban 1527-től számítható, amikor is létrejött az első hadi posta Magyarországon Bécs-Buda közt, melynek Komárom is szerves része volt. A város a 15. és a 18. században élte fénykorát, köszönhetően annak, hogy Habsburg V. László a város szülöttje volt, valamint annak a ténynek, hogy 1745-ben az uralkodótól, Mária Teréziától szabad királyi városi rangot szerzett. Az 1763 és 1783 évi földrengések és az 1848-49 évi forradalom és szabadságharc eseményei romboló hatására elvesztette korábbi stratégiai jelentőségét, mivel a város a Csallóköz /Schütt /Žitný Ostrov, Európa legnagyobb folyami szigete déli csücskénél, a Vág-Duna és a Duna folyam találkozásánál, a kelta kortól kezdve természetes dunai átkelőhelyen feküdt, melyet a 17. századtól 1896-ig a város elnevezésére gyakran, sőt néha kizárólagosan használt Rév-Komárom (eredetileg egy falu Új-Szőny helyén a 16. század végi török kori elpusztításáig) elnevezés is mutat.

Helyzetéből adódóan a város katonai-stratégiailag rendkívül fontos helyen feküdt, már a Római-birodalom korától lakott-erődített, fontos kelet-nyugati és észak-déli kereskedelmi és hadi utak találkozásánál feküdt. A város katonai jelentősségét a sziget csücskébe épített föld-, később 1550-től kőerőd jelentette, mely a török háborúk idején Bécs városát védte, mígnem a Napóleoni háborúk hatására 1809-től az Osztrák-Magyar Monarchia legnagyobb erőd-rendszerét hozták itt létre, ekkor már a Duna déli partját is beépítve. Részben a beépítésnek, valamint az 1860-tól a Duna déli oldalán át haladó Buda-Bécs vasútvonalnak is köszönhető, hogy a várossal szemben fekvő Új-Szőny települését 1896-ban egyesítették Komárommal, itt Komárom-Újváros elnevezéssel 1897-től új, ritka postabélyegzést is használtak.

Komárom városa postatörténeti szempontból nagyon érdekes, mivel bár kezdetekben a nagyobb postahivatalok közé tartozott, mégis kevéssé felderített, postatörténete több mint 150 év után is tele van újdonságokkal. Példaként gyűjteményemből ezen levéldarabot mutatom be:

1863. őszétől 1864. május 31-ig egyedülálló módon lehetőség nyílt a levelek 4 különböző bélyeg-kiadással (1858 – 60 – 63 – 63/64) való bérmentesítésére. Ez a 10 éve ismertté vált levéldarab, melyre a bélyegeket valószínűleg még az utolsó ér-

vényességi napon ragaszthatták fel, s ezért a postás még tolerálhatta, 1864. június 1-ről származhat, a monográfiákban máig ismeretlen kombináció, 1860-as 5 krajcár + 1864-es 9½ 2 krajcár + 1863-as 14-es fogazatú 3 krajcáros vegyes bérmentesítés, Ferchenbauer szignóval. Egyedi, unikális Osztrák-Magyar postatörténeti darab.

A város 1900 utáni postatörténetéhez fontos pótlás, hogy szinte minden szakirodalomban /helyesen egyedül Votočeknél/ tévesen írták le a komáromi postahivatalok elhelyezkedését, ez helyesen a következő: az 1., számú főpostahivatal északon, Rév-Komáromban (ma Komárno, Szlovákia) a Jókai utcán volt, a 3. számú is északon – ez a Csapó utcában, míg a 2. és 4. számú hivatalok a mai Magyarország területén Komáromban - Komárom-Újvárosban voltak.

1919.1.10-től 1938.11.6-ig Csehszlovákia része a város északi, óvárosi része Komárno néven, ezután egészen 1945.3.31-ig újra egyesítve Magyarország része Komárom, majd az északi óvárosi rész újra Csehszlovák, 1993.1.1-től Szlovákia része szintén Komárno néven.

10:40 Könyvismertető: A magyar királyi hadiposta a II. Világháborúban 1938-1948

DÁN, János, Budapest

Egyedi könyvet szeretnénk bemutatni. Egyedi, mert ezidáig ilyen összefoglaló munka nem jelent meg a Magyar Királyi Tábori Posta II. világháború alatti működéséről sem történészi, sem filatéliai szemszögből. Egyedi, mert elkészültét többéves gyűjtői, levéltári, múzeumi és könyvészeti kutatómunka előzte meg. Egyedi, mert 1617 darab eddig nem publikált küldemény- és bélyegzőkép, fénykép, táblázat és ábra szemlélteti a tábori posta működését. Egyedi, mert a könyv fekete-fehér képei megtalálhatók a mellékelt DVD-n színesben, nagy felbontásban. Egyedi, mert először mutatja be az egyes küldemények katalógusértékét.

A Szerző a könyvben olyan témákat dolgoz fel és mutat be részletesen, amelyekkel az elmúlt majdnem 70 év alatt senki sem foglalkozott. Ilyenek a tábori postaküldemények rendszerezése és bemutatása, a munkaszolgálatosok levelezése, a hadifogoly levelezés, a tábori postahivatali bélyegzők feldolgozása és katalógusszerű bemutatása, a demokratikus hadsereg tábori postája, a hadtáptábori postahivatalok működése, a hadifogoly segélyszervezetek és a Vöröskereszt küldeményei.

A könyv nemcsak a tábori postával kapcsolatos tudnivalókat mutatja be, hanem igyekszik a szükséges történelmi hátteret szemléltetni, hogy jobban el tudja helyezni az Olvasó az egyes küldeményeket a háború vagy a hadifogság időszakában.

A könyv segítségével a gyűjtők, érdeklődők, rokonok és hozzátartozók be tudják azonosítani a birtokukban lévő küldemények alapján, hogy a katona, édesapa, nagyapa melyik alakulat katonájaként adhatta fel a tábori postai küldeményt és az

alakulata az adott időszakban merre állomásozhatott, valamint, hogy melyik szovjet hadifogolytáborból adhatott magáról életjelet.

Ugyanakkor a könyv katalógusként is használható a benne található nagy mennyiségű küldeménykép és a küldemények katalógusárait bemutató táblázatok segítségével. Ez nagy segítségére lehet a gyűjtőknek, mivel ezidáig ilyen feldolgozás, katalógus nem jelent meg.

Méret A4. Oldalszám: 512. ISBN: 978-963082625-9 Ára: 4.900.- + szállítás
Rendelhető e-mailen: feldposthungary@yahoo.com
Rendelhető levélben: Dán János 1461. Budapest Pf.: 76.
(forrás: http://www.turulkutatocsoport.ro)

11:15 Die südslawische Zensur im südlichen Ungarn 1918 bis 1921

Zum Gedenken an Mag. Gazda István

Helmut Kobelbauer (Sinabelkirchen, Österreich)

Der Waffenstillstand vom 13. November 1918 bestimmte eine Demarkationslinie zwischen den siegreichen Truppen der Entente und den ungarischen republikanischen Streitkräften. In den unter die militärische Verwaltung der Serben gekommenen Gebieten des südlichen Ungarn (Komitate Bács-Bodrog, Baranya, Szerém, Temes und Torontál) wurde der zivile Postverkehr einer strengen Zensur unterworfen, in welche auch politische und devisenrechtliche Aspekte einflossen. Der Vertrag von Trianon sprach dem Königreich Ungarn (unter der Herrschaft des Reichsverwesers Horthy) zwar einen Teil dieser Gebiete wieder zu, die wirkliche administrative Rückgabe erfolgte aber erst im Sommer 1921. Ungarn verlor aber große Landgebiete an das Königreich der Serben, Kroaten und Slowenen (bzw. an das Königreich Rumänien).

Der Vortrag zeigt Landkarten mit den betreffenden Gebieten und dann viele Belege aus diesen umstrittenen Komitaten mit südslawischen (und anderen) Zensurmerkmalen. In Kürze wird ein Buch „Die jugoslawische Postzensur 1918 – 1921“ erscheinen, aus dem die gezeigten Informationen und abgebildeten Belege entnommen sind.

14:30 Der ungarische Postverkehr und die deutsche Zensur während des zweiten Weltkrieges (Mafitt székfoglaló)

Jan Jaap de Weerd, (Villiers-lès-nancy)

Während des zweiten Weltkrieges wurde ungarische Post nach und von dem Ausland überwacht von deutscher Zensurstelle. Die von den deutschen Zensurstellen bearbeitete Post weist eine große Vielfalt an Stempeln und anderen Kennzeichnungen auf. Deren Studium gibt die Möglichkeit, das Verfahren dieser Stellen besser zu verstehen.

Angesichts der vielen Experimente und Zögern in der ersten Zeit ist es klar, dass von September 1939 bis Anfang 1940, gesucht wird nach der effizientesten Methode. Verschiedene Behandlungsformen folgen einander rasch.

Diese Vorbereitungszeit wird durch einen langen Zeitraum gefolgt, wo die Methode der Behandlung relativ stabil bleibt. Nur kleinere Änderungen treten auf bei der Ausführung der verschiedenen Stempel und Verschlussstreifen.

Am Ende des Krieges wird der Verantwortung der Zensur an eine andere militärische Einheit übertragen. Dies hat zur Folge, dass auch die Ausführung des Materials wesentlich verändert wird.

Die Hauptmerkmale dieser drei Perioden wurden anhand einer Vielzahl von Briefen und Postkarten veranschaulicht. So kann bestimmt worden, was die gängige Gang der Sendungen war durch die Zensur-Prozess, und auf der anderen Seite wird auch klar welche Briefe und Postkarten eine außergewöhnliche Behandlung bekommen haben.

14:40 Die Kriegsgefangenenlager in Ungarn im 1. Weltkrieg

Ing. Herbert Robisch, Mödling

Der Vortrag umfasst die Darstellung der Kriegsgefangenenlager während des 1. Weltkrieges in Ungarn. Es wird unterschieden zwischen Kriegsgefangenenlager als Mannschaftslager, mit oder ohne angeschlossenen Offiziersstationen, Interniertenlager, Gewerbelager und selbständigen Offiziersstationen. Weitere Unterscheidungen sind hospitalisierte Kriegsgefangene (in Spitäler) bzw. Kriegsgefangenen-Lazaretten, Beobachtungsstationen, Arbeitslager, Konfinierte und Internierte in Ortschaften - kontrolliert durch die örtliche Polizei oder Bürgermeisteramt und Kriegsgefangenen-Arbeiter-Abteilungen / Kompagnien mit festen Lokationen.

16:45 Kék hullámokon Őfelsége hajóhada az 1. világháború alatt (Mafitt székfoglaló)

FEKETE László (Galánta)

Az újkori háborúkban a hadsereg egyik legjelentősebb tényezője a hajóhad. Őfelsége hajói az I. világháború idején nem csak az Adriai tengeren hajóztak, hanem a Fekete tenger hullámait is szelték. Őrjáratoztak a Duna, Bug Visztula, Don folyókon, sőt az S.M.S. Kaiserin Elizabeth cirkáló a háború elején Kelet – Ázsia vizein volt található, ahol saját postai bélyegzővel rendelkezett „Marinedetachement Peking" megjelöléssel.

A monarchia tengerészei különböző nemzetiségűek voltak, főleg horvátok (31,3%) és magyarok (20,4%). A kontinens 2113,3 km hosszú partvidéket és a szigetek egész 4023 km-es partját ellenőrizték és védelmezték. A tengeri egységek egyre növekvő számú küldeménye miatt önálló gyűjtőhely létesült a tengeri tábori posta részére. Ez 1914 november 14.-én nyílt meg a Pola 2 postahivatalban.

1915. április 7.-én jön létre **Marinefeldpostamt** (MFPA) Pola név alatt a tengeri tábori postahivatal. 1915. április eljéig a „Pola 1" bélyegzőt használták, április és május folyamán további három bélyegzőtípus fordul elő és csak 1915 május 10.-től alkalmazták az ismert fém bélyegzőt betű megjelöléssel a -tól m-ig postafiókok és műszakok szerint.

Az MFPA Pola utolsó bélyegzései 1918. november 1.-ről ismertek. Egy héttel később, 1918- november 8.-án zárják be a **Feldpostamt** (FPA) 549 Pola tábori postahivatalt és az **Etappenpostamt** (EPA) 267 Cattaro hátországi postahivatalt.

Az Őfelsége hajóhada által az 1. világháború idején használt bélyegzőket három csoportba rangsoroljuk:

a) **fedélzeti**- kör alakú,keltezéssel és a hajó nevével,

b) **szolgálati**- kör alakú, vagy ovális, sassal, vagy címerekkel. Lehetnek 1-3 sorosak a hajó nevével, de keltezés nélkül

c) **cenzúrás**- kör alakú, vagy 1-3 sorosak mindig „Zensuriert"megjelöléssel.

A székfoglaló előadás tartalma

1. Bevezetés a problematikába
2. A „Marinefeldpostampt" (MPFA) Pola tengeri tábori postahivatal bélyegzőinek típusai
3. A „Marinedetachement Peking" tengerészeti parancsnoksága
4. Tengeri légierők az Adria tengerpartján
5. Lagúna Flotta
6. Visztulai és Bugi Flották
7. Dunai Flotta
8. Őfelsége tengeralattjárói (S.M.Ub.)
9. Őfelsége Torpedórombolói (S.M.Tb.)
10. Őfelsége hajóhada (S.M.S.)